

Referat fra ABM-møde mandag d. 8.5. 2023 på Deutsches Museum Nordschleswig

Deltager: Sønderborg Bibliotek: Helle og Claus. Arkiverne: Orla, DMN: Nina Jepsen. MSS: Arne

Ad. 1. Rundvisning

Det aftaltes at mødet afsluttedes med rundvisningen

Ad. 2. Opfølgning fra mødet 5.9.

Ingen yderligere bemærkninger.

Ad. 3. Nyt fra

1. SLA/LASS/Arkiverne

Orla orienterede fra såvel SLA, LASS og SKLA

SLA (Sammenslutningen af Lokalarkiver)

Sammenslutningen har benyttet en professionel PR-medarbejder i forbindelse med at få gjort opmærksom på de vanskelige forhold på det lokalhistoriske område i forbindelse med en ny arkivlov og GDPR-reglerne. Det har resulteret i beslutninger om, at når en ny arkivlov bliver udarbejdet, vil de lokalhistoriske arkivers arbejde blive en del af loven. Indtil videre er der ikke et egentligt lovgrundlag på området. I forhold til GDPR-reglerne er der allerede kommet nye retningslinjer for hvordan især billeder af ældre dato kan bruges. Repræsentanter fra SLA's sekretariat har i marts og april afholdt regionale møder med orientering omkring nyt fra arkiververdenen.

LASS (Lokalhistoriske arkiver og Samlinger i Sønderjylland)

Der har været afholdt årsmøde d. 27. marts 2023. Orla nævnte at LASS ikke længere har den helt samme betydning for arkiverne i Sønderborg Kommune efter oprettelsen af SKLA. *Der er lavet aftale med lederen Bent Vedsted Rønne, Historie Haderslev, om en foredragsrække i de fire sønderjyske kommuner i efteråret. Udgangspunktet er hvorledes tilgangen til arkivalier fra Sønderborg, Aabenraa og Haderslev kommuner bliver i fremtiden da Historie Haderslev fra 2007 er ansvarlig for opbevaringen af disse arkivalier. Foredraget i Sønderborg Kommune afholdes **tirsdag d. 10. oktober kl. 9-11.30 i Multihuset i Ulkebøl.*** Foreningen er med til at levere historier til en ny app i Tønder Kommune GuideU. Her kan man høre forskellige historier fra lokalområdet mens man er på tur rundt i det.

SKLA (Sønderborg Kommunes Lokalhistoriske Arkivsamvirke)

En af samvirkets hovedopgaver er at fordele det årlige tilskud fra Sønderborg Kommune. Det er ofte en svær opgave bl.a. fordi der ud fra retningslinjerne, der angiver at tilskuddet skal bruges til kurser, indsamling, registrering, pakning og formidling af samlingerne. Det er især tolkningen af "Formidling" der skaber vanskeligheder, men der arbejdes på at få lavet en aftale på området. I Broagerlands Lokalarkiv havde man foreslået at placere snublesten til minde om de 43 grænsesønderdamer der mistede livet under 2. Verdenskrig. Sagen har verseret et stykke tid men har endnu kunnet afsluttes. Samvirkets hidtidige formand stopper og en ny skal findes.

Broagerlands Lokalarkiv havde overset 150-året for J.P. Nielsens fødsel. Der er blevet rejst en buste af politikeren i Broager Bypark, dog ikke uden forhindringer. Der skulle tilladelse fra såvel kommune som kirkelige myndigheder. Prinsesse Benedikte afslørede busten med efterfølgende

Besøg på arkivet. På opfordring fra Broagers Udviklingsforum er der placeret seks fortællestokke omkring byparken. Antallet vil måske på et senere tidspunkt blive udvidet.

2. Biblioteket

Der arbejdes pt. med at få alle arrangementer til efteråret på plads. Bl.a. vil der, i samarbejde med Region Sønderjylland-Schleswig blive lavet litteraturvandring hvor der ud fra omtale i litterære værker besøges forskellige steder (ex. Johannes V. Jensen/Sønderborg Slot). Der har været afholdt bogmesse med god tilslutning og fint besøg. Efter erfaringerne fra messen i 2022 var messestandene og foredragene adskilte. Der blev udstillet i salen og foredragene foregik på 2. sal. Her var der fuldt hus til alle foredrag. Der arrangeres også bogmesse i 2024. I forbindelse med udsendelsesrækken "Danskere i verden" har der været et samarbejde med DR i form af en lille særudstilling i den lokalhistoriske afdeling. I uge 47 (20.-26.11. 2023) afvikles Bibliotekernes festival for historie med temaet "Når verden vendes på hovedet - Hvad skaber de store brud og omvæltninger"? Under arrangementet bliver der mulighed for at melde sig til "Det Hemmelige Selskab for Historie". Pt. planlægges der med at invitere Frode Sørensen til at fortælle om revolutionen på Als. Der vil hver dag i ugen være arrangement kl. 16.45-17.30. Der arbejdes med et projekt omkring den dansk-tyske forfatter Hans Christian Davidsens bog "Nazisternes sidste tilflugt" ("Rattenlinie Nord"), og et foredrag om Jacob Kronika der var født i Broager. Endelig var der en opfordring fra biblioteket om at bruge Mediestream, der giver adgang til DKB's digitale samlinger af aviser, radio og tv samt reklamefilm.

(<https://www2.statsbiblioteket.dk/mediestream/>)

3. Museum Sønderjylland

Museet åbnede d. 27.4. særudstillingen "Sønderjyderne og den Store Krig". En udstilling bygget op hovedsageligt ved hjælp af museets righoldige samling af genstande fra 1. Verdenskrig. Udstillingen fortæller om såvel soldaternes barske vilkår ved fronterne som om hjemmefronten hvor kvinder, børn og gamle skulle klare hverdagen. 14. juni åbner en lille særudstilling om flygtninge fra Ukraine. Museets afdeling i Gram har købt det areal hvorpå både lergrav og museum er placeret. Museet er netop af Slots- og Kulturstyrelsen blevet kvalitetsvurderet. Der ventes nu spændt på rapporten der kan forventes medio juni. Den 11. maj åbner på Brundlund Slot udstillingen "I nederlagets skygge – Guldalderens glemte kunstnere". Udstillingen åbnes af Hans Christian Davidsen. Der arbejdes ihærdigt med at gøre "Læringslaboratoriet" på Bevaringscenter Sønderjylland klar til at modtage skoleelever til undervisning.

4. Deutsches Museum Nordschleswig og Deutsche Archiv Nordschleswig

Museet har åbnet en lille særudstilling om Tysklands besættelse af Danmark d. 9. april 1940 set fra såvel Syd som Nordslesvig. Der gennemføres mange omvisninger for både skoleklasser og voksengrupper. Museet deltog i "Historiske Dage" i København. Det kom som en overraskelse at der var stor interesse for ønsket om tosprogede byskilte ved de større byer i Sønderjylland. I arkivet arbejdes der flittigt med at få det store arkivalske materiale sorteret og registreret. Et arbejde der helt sikkert vil tage mange år at fuldføre. Samtidig digitaliseres og registreres billeder fra arkivet, som bliver gjort tilgængelige på arkiv.dk.

Man har deltaget i et møde afholdt af Historisk Samfund for Sønderjyllands Aabenraa Kreds i Rødekro. Her blev appen GuideU præsenteret af Birgitte og Nikolaj fra Lokalhistorisk Arkiv for Gl. Tønder Kommune. Herfra lyder der en opfordring til alle arkiverne i regionen om at bidrage med små historier som så kan opleves ved brug af appen via GPS tracking. Læs mere på: <https://guideu.dk/>

Ad. 4. Planlagte arrangementer

René Rasmussen besøger Nordborg Bibliotek og holder foredrag om pilot Christian Lorenzen Hansen.

Historisk Forening for Graasten By og Egn arrangerer d. 21.5. en bustur rundt til nationale mindesmærker i Sønderjylland. Prisen for turen er kr. 250,-

Ad. 5. Historisk Atlas

Der har været afholdt generalforsamling i Historisk Atlas. Desværre var det ikke muligt for Claus at deltage.

Ad. 6. Eventuelt

Intet.

Ad. 7. Næste møde.

Næste møde aftales til mandag d. 4.9. 2023.

Det bliver enten i Broager eller Gråsten.